

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

Capvt XXXVI. Deum non deesse innocentibus humiliatis, sed eos in
te[m]pore suo tantò gloriosiùs exaltare, idq[ue] per varia miracula.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

S. Chrysoft.
hom. 17. ad
Rom.
Vide eundem
hom. 28. in
Ioan.

cij? Sed dic, quæso, ait S. Chrysoftomus, quot velis habere laudatores? centum, seu bis, seu ter, seu quater totidem? Quin sint duo millia, aut etiam quatuor, vel si ita placuerit innumeri, qui applaudant. Nihil tamen illi omnes à graculis de super garrientibus differunt. Immo si Angelorum theatrum perpenderit, apparebunt illi vermicibus etiam vilioribus; illorumque, praconium, aranearum textura, fumoque, & somnijs infirmis. Hanc ergo rem tam vilem amamus, tanti facimus, quam etiam experimur sæpe, ut idem S. Pater loquitur, esse crudelem belluam, demonem horrendum, communem totius orbis terrarum pestem, viperam venenatam, diserpentem eum, cui innascitur: & reprehensiones maximam utilitatem habentes fugimus, eosque qui mente optima nos volunt emaculare, odio prosequimur, & modis omnibus extinctos volumus? Quam longè aliter sensit, qui dixit: *Corripiet me iustus in misericordia, & increpabit me: oleum autem peccatoris non impinguet caput meum?* & alter ita pronuntians: *Melior est manifesta correptio, quam amor absconditus. Meliora sunt vulnera diligentis, quam fraudulenta oscula odientis.* Vulnerat chirurgus cum venam aperit, ut sanguinem malum deducat; & mercedem ei damus, quia salubriter vulneravit. Iudas Christum osculatur, ut prodatur, dederat enim hoc eis signum; quis non magis diligit more chirurgi vulnerantem, quam more Iudæ osculantem? Et tamen sæpe huic similes sunt laudatores; illi vituperatores nostri. Permittit igitur Deus hos ad emendationem, illos ad probationem: in utroque beneficus.

Psal. 140. 5.

Prover. 27. 5.

CAPVT XXXVI.

Deum non deesse innocentibus humiliatis, sed eos in tempore suo tanto gloriosius exaltare, idque per varia miracula.

Mirabilis consolatio est innocentium talia in terris patientium, si Deum credant ubique; semper presentem & omnia providè gubernantem. Non enim tantum à fame sibi tales non timent; sed neque etiam ab infamia. Licet deprimantur à superioribus; licet iudicij & calumnijs appetantur ab æqualibus; licet à toto populo infamentur; & nomen eorum sub hasta vendatur. Si enim eiusmodi iniurias scit videtque patientiæ remunerator Deus, utique in bonum convertet patientis. *Qua*
de.

de causa Regius psaltes talem alloquitur his verbis: *Renela Domi-* Psal. 36. 5
no viam tuam, & spera in eo: & ipse faciet: & educet, quasi lumen iusti-
tiam tuam, & iudicium tuum, tamquam meridiem. Quod Deus cū
 sole agit ceterisq; astris, id etiam agit cum hominibus. Solem, Lu-
 nam, ceterasq; stellas finit occidere, & quodammodo tenebris
 sepeliri, vt cum decore maiore iucundiusq; oriantur. Quin cū
 primò conderet solem, voluit eum antè occidere, quàm oriri;
 quod ex illis verbis colligimus: *Fecit q; Deus duo luminaria magna,* Gen. 1. 16.
luminare maius, vt praeset diei: & luminare minus, vt praeset nocti:
& stellas. Et posuit eas in firmamento cali, vt lucent super terram,
& praesent diei ac nocti, & dividerent lucem ac tenebras. Quib. sub-
 iungitur: *Et factum est vespere & manè dies quartus.* Si vespere
 priùs factum est, quàm manè, ergo sol priùs occubuit, quàm sit
 exortus. Ita & Christus priùs occidit, mortuus & sepultus, quàm
 corpore glorioso resurrexit. Quod ipse indicauit, cū diceret: Ioan. 12. 24.
Nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit; ipsum solum
manet; si autem mortuum fuerit, multum fructum affert. Cecidit
 è caelo hoc granum in terram; absconditum diu, non solum in vte-
 ro Virginis, sed etiam postquam natum est. Quin & mori debu-
 it, vt postea in tota terrarum, immò & caeli amplitudine nomen
 eius celebraretur. Sic seminat mortale, vt surgat immortale, Ioan. 15. 2.
 is, quem Christus ipse dixit, *agricolam esse, Pater.* Sic & fullones,
 qui pannos aut vestes lauant, aut coloribus imbuunt; tingunt, vt
 educant mundatos, aut purpuratos, aut croco ebrios. An non
 tinxit Iosephum, donec faceret Ægypti Salvatorem? tinxit eius
 tunicam sanguine hœdi: tinxit illummet in cisternam demissum,
 tinxit coniectum in profundum carcerem. Tum demum eduxit
 Ægyptijs præficiendum. Nimirum *gloriam praecedit humilitas.* Qua Prou. 15. 33.
 de causa dicitur alibi: *Omne, quod tibi applicitum fuerit, accipe: &* Eccli. 2. 6.
in dolore sustine, & in humilitate tua patientiam habe: quoniam in igne
probatum aurum & argentum, homines vero receptibiles, in camino hu-
miliationis. Humiliauntur itaque & tinguntur exaltandi, & purpu- Exod. 25. 4.
ra coccoq; bis tincto ornandi.

An non tinxit Deus etiam Dauidem, à Saule toties fugatum,
 & tantum non interemptum? Ita illum sibi in regem expoliuit.
 Neque differt semper in finem vitæ innocentiae gloriaeque manife-

II.

stationem, sed sæpe in medio etiam vitæ cursu, quasi digitum intendit in Sanctorum suorum nobilitatem. Ipse Christus in stabulo natus, in exilium fugatus, ab Herodis furore & ferro subducendus fuit; à Iudæis non Dei, sed fabri filius nominatus est: toties à Pharisæis illusus, toties cachinnis exceptus, immò ab ipsa Matre sua veste haud sanè splendida amictus est; sæpe præ inopia impransus atque incœnatus pernoctabat in oratione: postea autem quanto splendore enituit, in monte Thabor, quando ante discipulos suos transfiguratus est, & *resplenduit facies eius, sicut Sol: vestimenta autem eius facta sunt alba, sicut nix?* Adeò plena lucis & maiestatis tunc erat ea transfiguratio, vt in eam oculos non possent intendere discipuli, qui præ reuerentia sibi timentes in faciem ceciderunt. Non itaque poterant prudenter scandalizari ignominijs, aliunde etià illatis, qui gloriam in Deo tantam ei viderant circumfusam. Eduxit enim quasi lumen iustitiam illius Pater; & omnia mala quæ sustinuit, abundè compensauit. Nam de quanta ignominia in quantam eum gloriam euexit, cum *exaltauit illum, & donauit illi nomen, quod est super omne nomen, vt iam in nomine eius omne genua flectatur caelestium, terrestrium, & inferorum?* Nomen non solùm Dei, & Filij Dei, & Messiae notissimi & famosissimi in toto orbe, sed etiam IESV Saluatoris, & Redemptoris; quod nomen quo modo sit super omne nomen, docui in libro de Nomine IESV. Et par erat, vt is summum nomen obtineret, qui summis fuit calumnijs appetitus. Cùm enim *calumnia sit falsa & malitiosa criminis impositio*, quid potuit vel falsius esse, quàm de eo, qui *non venit soluere legem, sed adimplere*, dicere: *blasphemauit?* quid maliciosius, quàm illum accusare dicendo: *Hunc inuenimus subuertentem gentem nostram, & prohibentem tributa dare Casari:* qui disertissimè dixit: *Date Casari, qua Casaris sunt?* qui que venit, tamquam Messias, vt gentem illam saluam faceret?

III.

O quàm multi sunt innocentes, quàm multi sancti! quorum virtus latet! nec latet tantum, sed etiam maculis aspersa passim traducitur? Suspiciantur homines, iudicant, infamant. It rumor, & fabula per totam urbem; & pro quibus non habentur, qui Deo sunt charissimi? Hic hæreticus, ille blasphemus, alius adulter, fur, mendax, perfidus, atheus habetur, Nihil, ô homo innocens,

Matth. 17. 2.

Psal. 36. 51

Phil. 2. 9.

S. Thom. 2. 2.

q. 68. a. 3.

Matth. 15. 17.

Luc. 23. 1.

innocens ista morare. *Revela Domino viam tuam, hominibus ig-* P^{sal.} 36. 5.
notam, & spera in eo, & ipse faciet, & educes, quasi lumen iustitiam
tuam, & iudicium tuum, tamquam meridiem. Tunc enim luce me-
 ridiana clariùs & tibi, & alijs apparebit; quanta tua sit innocen-
 tia, & quàm iusta iudicia Dei permittentis lumen hoc occidere, vt
 tanto clariùs oriatur. Deijcit pluuiam lachrymarum, vt lux ha-
 beat, quod in germen producat. Vt enim cælestes influxus, omnia
 corpora Lunæ subiacentia regunt, & conseruant, ita diuina pro-
 uidentia longè altiore sede profecta, quidquid in hominibus ge-
 ritur, disponit, & protegit tamquam scuto bonæ voluntatis. Quo
 pacto non solùm Susannæ defendit castitatem, sed etiam Deiparæ
 ipsius innocentiam; illius per Daniele, huius per Angelum; quo
 mysterium reuelante, Iosephus Dei Matrem cœpit dignis honoribus
 venerari. Audi Psalmistam: *Secundùm altitudinem cali à terra,* P^{sal.} 102. 14.
corroborauit misericordiam suam super timens se. Audi in eundem
 locum S. Augustinum. *Quia, inquit, si aliquando non potest calum abs-*
condere se à protectione terra, aliquando poterit Deus non protegere ti-
mentes se. Attende quòd calum vndique & ubiq; protegit terram, &
nulla pars terra est, qua non calo protegatur. Peccant homines sub calo,
faciunt omnia mala sub calo, tamen proteguntur calo. Inde lux ad ocu-
los, inde àer, inde spiritus, inde pluuiæ ad terram propter fructus, inde
omnis misericordia à calo. Tolle auxilium cali à terra, & statim deficiet.
Sicut ergo protectio cali permanet super terram, sic protectio Domini
permanet super timentes eum. Times Deum, supra te est protectio ipsius.
Sed fortè flagellaris, & putas quia deseruit te? Deseruit te Deus, si de-
seruit protectio cali terram. Intimè tibi adfuit, qui deseruisse vide-
batur. Ita enim D. Catharinæ Senensi respondit Christus, quan-
do tentata, & se desertam quòdammodo putanti quærentique:
Ubi eras? dixit: Ego tecum semper eram, vt tuas pugnas spectarem.
 Sunt quædam flumina, quæ alicubi terram subeunt, sed aliunde
 copiosiore aluo erumpunt. Ita mergit Deus quosdam, aut mergi
 finit, vt alio tempore altiùs emergant. Hoc est, quod Anna
 eccinit: *Dominus mortificat, & viuificat, deducit ad inferos, & redu-* 1. Reg. 2. 6.
cit: Dominus pauperem facit & ditat, humiliat & subleuat. Quod
 etiam non semper statim appareat, apparet tamen patienter expe-
 ctanti. Si malè audis, si nomen tuum proferbitur, si innocenter
 accusa-

Psal. 39. 51

accularis, si non habes defendentem, *Revela Domino viam tuam, & spera in eo: & ipse faciet, & educet, quasi lumen iustitiam tuam, & iudicium tuum, quod sustines, in aemulo suum, quo te exercet, tamquam meridiem.*

IV.

Syr. 1. Febr.

Quod in exemplis libet ostendere. Nam varijs prodigijs innocentes divina providentia de infamia in honorem restituit. Grandis est, apud honestatis amatores, nota, quæ fornicatione contrahitur. Ea Brooni aspersa, à S. Brigida Scotica Virgine, per signum crucis absterfa est. Broonem Episcopum S. Patricij discipulum impudens mulier infamauerat, quasi ab eo prægnans facta esset; sed à Brigida accersita, & admonita, quod non certaretur de oleastro, cum verum dicere non vellet, Brigida signum crucis ori eius impressit. Illico igitur impuræ feminae mendax lingua, & pertinax caput grandi tumore inflatum prodidit se calumniæ reum. Neque suffecit hoc miraculum. Nam & infantis lin-

Num. 22. 28.

guam Brigida cruce signavit, itaque eum compellavit: *Dic nobis, infantule, quis tuus pater est? Stupenda res, aperit os infantis, qui quondam Balaam asina loquendi præstitit facultatem: aitq; parvulus: Nequaquam Episcopus Broon, sed de formis, & vilis ille homuncio, qui in populo extremo sedet loco, parens meus est.* Infante audito, omnes Deum, Dei que seruum laudârunt; calumniatrix autem, & libidinis, & infamationis poenitens in lachrymas erupit, & quod iniquè vulgauerat, iuste retractavit. Poterat hæc dici heteromolia causa, ab altera enim dumtaxat parte calumniante agi videbatur, Broone se ipsum non defendente. Nunc videamus etiam quam prodigiosè alius Episcopus castimonie suæ famam defensarit.

V.

S. Gregorius
Turon. lib. 2.
Hist. Franc.
cap. 2

Britius Episcopus Turonensis, trigesimo iam tertio anno, magnâ sanctitatis famâ, præerat Ecclesie suæ, cum repente laus omnis, arte stygis, in infamiam mutata est. Lortrix enim, ad quâ cubicularij illius vestes lineas abluendas deferre solebant, veterum ferre coepit, ac ne hydrops esse putaretur, puerum edidit. Ut ergo pronum est ad suspensiones vulgus, illico Præsulem criminis eius reum proclamavit, itaq; vehementer exarsit, ut eum vellet lapidare. Dicebant enim ad vnum omnes: *Satis diu pietatis mantelo luxuriam tuam celavisti: non vult nos Deus diutius decipi, atque impuras manus tuas osculis nostris honorari.* Negavit Episcopus

pus id à se facinus admissum; eamq; populus ea negatione contentus non esset, dictitans, nihil assuetius esse reis, quàm ut scelera sua inficiando tegant, *Adferte*, inquit Britius, *infantem ad me*. Itur, adfertur triginta dierum infans: eo apportato, *Adiuro te*, ait, *per Iesum Christum Filium Dei omnipotentis, ut si ego te generavi, coram cunctis edicas*. Stupenda res, ex ore infantium prodit testimonium innocentis. Itaque vix mensem nata proles, disfertè fari cœpit, dixitq;: *Non es tu pater meus*. Ibi suspitione temeraria in admirationem versa, Episcopum præsentem anxie rogarunt, ut etiam, quisquam eius infantis esset pater, sciscitaretur. Tum ille censens curiositatem miraculo indignam, *Non est hoc meum*, inquit, *quod ad me pertinet, sollicitus sum. Vobis si aliquid superpetit, per vos quarite*. O quàm mutabile est vulgo ingenium? quia curiosus S. vir noluit reum prodere prodigiosa infantis responsione, mox admiratione in indignationem versa, id quod contigerat, magicis artibus aiebat populus contigisse. Itaque impetu facto, manus in eum iniiciebant, eumq; trahentes clamabant: *Non diutius nobis falso pastoris nomine dominaberis*: Ille igitur, ut innocentia suæ miraculoso testimonio calumniam patefaceret, vestis suæ sinu ardentes prunas excepit, & comitante toto populo, eas illæsis vestibus usque ad sepulchrum S. Martini pertulit; quas postquam inibi effudit, addito illo epiphonemate: *Sicut istud vestimentum ab his ignibus videtur illa sum, ita & corpus meum à mulieris coitu est impollutum*. Igitur, ne, quando innocentes sinistra fama contaminantur, maneant indefensi, Deus linguas infantium facit disertas; & vel ignibus illustrat Sanctorum suorum castitatem; quemadmodum olim calefactam Nessi sanguine vestem, venenumque æstû excitatum adhibuit in poenam impuritatis. Sed apud primos Christianos vstatissimum fuit, ut ignium lustratione crimina diluerentur.

Certè apud Francos sæculo post Christum octavo, in more erat, ut innocentiam suam testaturi, ferrum candens manibus gestarent. Quòd si non ladebantur, testimonium erat innocentia. Sin verò ladebantur, signum erat, quòd rei essent. Solebat autem ferrum candens sic consecrari: *Deus index iustus, qui autor es pacis, & indicas equitatem, te suppliciter rogamus, ut hoc ferrum ordinatum ad iustam examinationem*

VI.

Auentius
lib. 4. Anna-
liū Boiorum.

nem

416 Cap. XXXVI. Innocentes multos miraculosè à calumnijs liberatos, nem cuiuslibet dubietatis, benedicere & sanctificare digneris: ita ut si innocens (de pronominata causa, vnde purgatio querenda est) hoc ignitum in manus acceperit, illasus appareat: & si culpabilis atque reus, iustissima sit ad hoc virtus tua, in eo cum virtute declaranda, quatenus iustitia non dominetur iniquitas, subdatyr falsitas aequitati. Per Dominum nostrum, &c. Atque hac tantum absuit, ut impia indicarentur, ut sanctissimi Pontifices, principes Christianissimi, viri atque femine sacrate istas purgandi ceremonias vsurpârint. Solet tamen idem factum diversis & atatibus, hic pietatis, alibi erroris nomen accipere. Luithardus epistolarius apud Carolum III. Imp. Magister à Suenorum proceribus stupri infamulatus, quod familiarius, quam domus Casaria maiestatis postularet, cum Augusta viueret, dignitate motus, in Italiam abit. Richarda Augusta, tam sinistro rumore aspersa, candenti ferro crimen adulterij obiectum diluit. Deinde haud umquam talem se à Casare, nedum à quopiam alio mortalium violatam esse persanctè deierat. Nullo ac remisso repudio, in Andalaun sacrarum fumarum adem, quam ipsa dedicauerat, petit, ibiq; obiit & sepulta est. Hæc Auentinus.

VII.

Cranzius lib. 4 Saxoniz. cap 5. & 32. Leont. in vita S. Ioan. Eleemosyn.

Indicant eundem Iustrandi morem historici probatiores. Nam, vt de S. Kunigunda Virgine, & Coniuge S. Henrici, per ignitos vomeres probatissima innocentia taceam, toto orbe decantata, Leontius certè Episcopus testatur, Porphyriam quamdam, priùs Veneris mancipium, impuram vitam duxisse, postea ab Abbate à flagitio ad continentia leges abductâ, apud eundem, quasi in asylo, habitasse, vt haberet custodem castitatis. Ea Porphyria, vti plerumque suspiciosum vulgus facilè ab inuidente Sanctis stygio hoste in iudicia temeraria impellitur, magnæ infamiae dedit occasionem. Alia quædam puella, quæ mater videri volebat, infantem suum in publico exposuerat, quem, ne fame periret, Porphyria transiens, audiensq; vagientem, misericordiâ mota suscepit alendum. Et aluit domi suæ filium alterius de plateis collectum. Quid pronius fuit, quàm suspicari, feminam libidini assuetam peperisse? & peperisse prolem ab eo acceptam, cum quo cohabitaret? Hæc prima suspicio fuit. mox tacitum inter quosdam murmur. mox & rumor à mussitantibus vulgatus. Denique clara fama, vnde & ille, & illa infamis. Sed quia emendanda

danda fuit ea fama, ne & Ordini, & Ecclesiæ noxia esset, Abbas, coram centum & eo pluribus testibus, in suâ, & mulieris castitatis testimonium, ardentibus iussit afferri prunas, quas veste sua copiosè susceptas tulit, nulla ignis nota relicta. Nimirum ut innocentia sua esset defensio, ostendit Deus, facilius esse, vestimenta castorum ab igne, quàm corpora à libidine illæsa permanere. Cùm ergo, diuina gratia muniti hoc possint; libenter Deus prodigiosè illud facit. Simile quid narrat Ioan. Vaszus. Anno Domini

Ioan. Vaszus
in Chron.
Hisp. ad An.
530. 10.

Incarnacionis 530. Toleti sub Amalarico Rege concilium celebratum est, cui presuit Montanus: Qui, ut loquitur D. Isidorus, post Celsum fuit Toletana Sedis metropolitanus Episcopus, vita & eruditione clarus. Is antiquissima fidelium relatione narratur, ad propulsandam conjugalis conuersationis infamiam, candentes prunas tam diu tenuisse veste, dum sacrum perageret, eoque, peracto, nec pruna ignem, nec vestis inuenta est amississe decorem. Nimirum ubi homines fiunt hominum calumniatores, ibi vel elementa debent esse innocentia testes.

Vide & Sophron. in Prat. Spirit. cap. 114.

VIII.
Greg. Turon. de gloria Confess. c. 76.

Valde huic affine est, quod de Simplicio refert Gregorius Turonensis. Is Simplicius perpetuam cum vxore castitatem seruauerat. Electus autem in Episcopum, domi adhuc vxorem retinens, sororis loco fouebat. Quem suspicio non inuadit? & si ansam habet, non lacerat? Locus nullus tam sanctus est, quò non accedit; nullum tam sanctum tempus, quod non violat. Ipso igitur Natalis Domini die festo, ciues inter se, ex suspicione, temerè loquentes, virginis nomen profeiderunt, iraque inflammati, talibus eam verbis aggressi sunt, qualibus hodieque sectarij Catholicos sacerdotes incessere solent: *Incredibile est, mulierem viro iunctam pollui non posse; sed nec vir poterit artibus mulieris iunctus à coitu abstinere.* Altè ea Virgini verba in cor descenderunt, neque potest castitas acerbius verberari, quàm calumniâ impuritatis. Itaque commota iniuriæ grauitate Episcopum adiit æquali castitatis laude dignum, arculamque ferream tunc, ut fieri solet, ad hiemis rigorem temperandum gliscentibus prunis plenam penes se habens, accita famula, expansoque pallio, ardentibus prunas effudit, ac ferè vnus horæ spatium tenens, tandem ita allocuta est maritum Pontificem: *Accipe & tu mitiorem solito ignem, nequaquam tuis velaminibus nociturum.* Suscepit veste suâ transfusos carbones, adhuc

G g g

huc

Dan. 3. 24.

huc ignitos, Episcopus, nec ab igne quidquam adustum est. Quo miraculo ita capti sunt spectatores, vt illico, supra mille, sacro baptisate initiarentur; ita calumnia eam passis in honorem, eam facientibus cessit in salutem. Quòd si sunt, qui hæc talia ad innocentiam demonstrandam ignium miracula risu excipiant, tamquam fabulosa, meminerint, tres quoque pueros in fornacem ignis missos, vnde exierunt illæsi. *Et congregati satrapa, & magistratus, & iudices, & potentes regis, contemplabantur viros illos, quoniam nihil potestatis habuisset ignis in corporibus eorum, & capillus capitis eorum non esset adustus, & sabala eorum non fuissent immutata, & odor ignis non transisset per eos. Quis hæc dicet fabulosa? Si ergo Deus tunc innocentes in igne illætos seruauit, cur nunc non possit? An non idem est Deus? Aut non æquè nunc potest calumniam passos honorare, atque olim? Enimuerò in igne perinde seruare atque in aère? Vel vnã adhuc dabo eiusmodi Salamandram.*

Theodor. 1. 2.

Martianus Imp. ad S. aliquando Simeonem, habitum indutus idiota, religionis ergo venerat: vbi ob factum quoddam obstupuit, quod accidit duobus Episcopis inter se contendentibus, Orthodoxo vno, Ariano altero. Arianus quidem dialecticus erat, Orthodoxus verò pius & fidelis. Proposuit is eam conditionem, vt relictis verborum concertationibus, rogam ignis ingrederentur: & sic ostenderent; vtra sententia magis pia esset. Cùm autem Arianus conditionem eam accipere detrectaret, ipse Orthodoxus ignem ingressus è rogo differuit, & illæsus seruatus est. Quo prodigio ignis religionem illustrauit, ne obscura esset, & à Catholico Ariani, tamquam scoriam ab auro seunxit.

Ecli. 53. 6.

Potuit igitur innocens Episcopus dicere: *Et liberaisti me à pressura flamma, qua circumdedit me, & in medio ignis non sum astutus.* Nemo putare debet vel tres illos pueros, vel hunc Præsulem à nulla calumnia, per flammam, fuisse purgatos: perinde est, immò plus est, si fides, quàm castitas alicuius, calumniam patiatur.

IX.

Cæsarius lib. 10. c. 34.

Sed non omitam, etiam in hoc genere, purgatam flammis innocentiam, quæ docet, Confessarijs, quantumvis castissimis, cautissimè, cum feminis, præsertim leuioribus, aut suspectis esse colloquendum. Gerhungus Scholasticus Bonnenfis, tempore Cæsarij, Parisijs absoluto studiorum suorum cursu reuertens, eiusmodi historiam solebat narrare. Viri, nobilitate & potentia inter

inter Gallos clari, familiam puella sequebatur prostituti pudoris; ac, ne reia deessent, illecebrofi vultus. Huius fascino & visco multi capiebantur. Videbatur enim ignem oculis iaculari, & passim incendijs replere intuentes. Erat in eadem familia sacerdos quidam, homo Dei & honesti amans, quem Nobilis à sacris habebat. Is, cum vidisset vnum post alterū seduci, atq; pessum ire, non potuit tolerare interitum tot animarum. Nactus igitur occasionem herum secretò aggressus ita compellauit. Pestis est, here, in domo tua, quæ quotidie magis grassatur; & ni actutum obuiam iueris, totam domum corripiet. Tota enim familia tua meretriculæ istius amoribus irretitur. Quæ peccata omnia in caput tuum redundant. Tu illorum, apud Deum, reus accusaberis, quia permittis. Aut igitur hanc labem actutum è domo tua eijce; aut ego discedam, ne tantum malum cogar intueri. Motus hoc sacerdotis sui sermone dominus, puellam ad se vocat, eiq; omnia refert, quæ audierat mystam conquerentem. Illa ingenium pariter & dolum in promptu gerens, ita hero respondit: Æquo, Domine, animo hanc paterer accusationem, nisi iniquo contra me fuisset excogitata. Nam impurus iste, quia à me non obtinuit, quod non debuit, idcirco iam odit, quam turpiter amauit; & persequendo vult assequi voluptatem, quam blandienti negavi. Herus, quia satis perspectam habebat sacerdotis sui virtutem, & castitatem, haud obscure illam mentiri dixit, & calumniam facere innocenti. Tum Thais, ô Domine, inquit, si dictis meis nulla est apud te fides, faciam profectò, vt experientia tibi ostendat veritatem. Quid femina non audet, cum irascitur? *Mulier im-* S. Chrysostr.
pudens, ait S. Chrysostr., *nemini parcat, non Lenitam honorat,* hom. 34.
non sacerdotem reueretur, non Prophetam defert. Itaque hæc vipera à domino suo recta adit ad eundem, à quo accusata fuerat, sacerdotem, & lachrymis, quas in potestate habebat, oppleta doctè simulat, se prioris vitæ poenitudine tangi; rogat proinde, vt de peccatis confessuram audiat. Ille, tamquam bonus pastor, deuè reducta lætus, præbet aures contenti. Usque aded pestilens est halitus mulieris, vt etiam in ipso sacro tribunali possit inficere audientem. Nec sine causa monuit sapiens: *Ne attendas fallam.* Prou. 53:
sua mulieris, fenum enim distillans labia meretricis, & nitidum oleo gut-

420 Cap. XXXVI. Innocentes multos miraculosè à calumnijs liberatos,
tur eum, nonissima autem illius amara quasi absinthium, & acuta qua-
si gladius biceps. Tum Sirenem audisses plorabili voce gemitus eden-
tem, ac paullatim ad turpissimæ vitæ suæ facinora narranda veni-
entem, eaq; ita depingentem enucleatim, vt non tam se accusa-
re, quàm auditorem suum Confessarium inflammare velle vide-
retur. Post aliquot ambages, tandem, omni simulatione remo-
ta, clarè incipit in hæc verba fari: Domine, vt verum non ampli-
ùs cælem, eò miseriarum deueni, vt tui quoque amore ardeam,
itaq; ardeam vehementer, vt nisi eum ignem, quem in me accen-
disti, tuo consensu extinguas, me ipsam vitamq; meam extinctu-
rus sis. Hæc audiens sacerdos cohorrui, & cruce pectori impres-
sa se se signauit, mulieremq; verbis quibus potuit efficacissimis à
se amouit. Non facilè domatur impudentia. Altero igitur die,
iterum adest periculosa Harpyia, iterumque hesternam repetit
petitionem; eamq; vt roboret, addit pro coronide: Ni impetro,
quod peto, ecce iam iam abeo, & hoc me cultro interficio. Sub-
stitit ad has minas bonus sacerdos, & aliquantulum secum tacitus
deliberauit, quo pacto & ipse non peccare, & illam à violentis sibi
manibus inferendis impedire posset. Silentium illud & delibera-
tio procacem puellam in spem erexit petitionis suæ obtinendæ.
Re satis constituta, *Ecce tali die, tali loco, si volueris, tecum dormiam,
dummodo te non interfeceris*, inquit Confessarius. Illa vicisse se,
hostem rata, plena spe & lætitijs, rectà ad dominum recurrit, ei-
que eum triumpho retulit Capellani promissionem. Fidat aliquis
feminarum taciturnitati; cum maximè silentium videntur vel
promittere, vel arcum habere, maximè garrulæ sunt, & primæ
euulgant, quod in amantium dedecus redundat. Non potuit do-
minus ea re audita satis obstupescere, & admirari vel tam sancti
viri inconstantiam, vel puellæ illius potentem audaciam. Interea
tamen Sacerdos & pro sua integritate, & pro impudicæ illius salu-
te sollicitus famulo dat in mandatis, vt in designato loco lectum
exstruat feralem potius, quàm genialem. Nam rogo similior erat,
quàm thalamo. Supernè asseres erant plani, inferiùs arida ligna
stramine intermixta, momento flammam conceptura; ne tamen
appareret funesta firmes, linteamen iussit decenter superextendi.
Ita scena omni apparatâ, statuto die, & horâ conuènere ille, &
illa

illa. Nec longè aberat herus, ex insidijs ambos deprehensurus. Sed sacerdos, igne lignis straminiq̄e subiecto, & luculenta vndiq̄e flamma erumpente, in lectum vnà cum veste se se projiciens, desperatum Veneris mancipium identidem vocavit, iussitq̄e in thalamum tam illustrem venire, & secum accumbere. Puella videns incendium ex omni parte exurgere, nouumq̄e Laurentium in craticula, inter medios ignes, iocari, & tori consortem ad amplexus tam calidos inuitare, resiliit, horruitq̄e, quod tam perditè ambiuit. Vt autem voracissimum elementum innocentiae castissimi viri subscriberet, more Babylonici illius ignis, sine noxa fuit. Siquidem sacerdos, Dei adiutus auxilio, haud aliter sensit, *illam flammam, quam ventum roris flantem, nec est adustus capillus eius, neq; vestimenta eius in aliquo sunt lesa.* Quod tam mirum spectaculum vbi miseranda puella vidit, & ipsa ardere desijt, gemitumq̄e & libidinis, & vindictæ ignem à se excussit, scelerumq̄e suorum penitens, palàm est protestata, se innocentè, castum, sanctumq̄e hominem, ex inuidia, atque in vindictam accusationis iustissimæ, apud herum suum infamasse, & meretricijs artibus, in tantum viræ & famæ discrimen adduxisse. Cessit igitur calumnia in gloriam; & ignis castimoniam non solum lustrauit, verùm etiam illustrauit. Sacerdos autem, tamquam aurum in fornace probatus, vt & honorem fugeret, quo ob miraculum tam nobile afficiebatur, & Numini ob beneficium gratus esset, in religionem se abdidit PP. Prædicatorum; ibi tutius innocentiae thesaurum asseruaturus, quem Deus voluit etiam in igne esse illibatum, vt in hac quoque vita Laurentium haberemus, qui tamquam rubus ardens incombustus admirationi esset, immò & imitationi. *Nunquid potest homo abscondere ignem in sinus suo, vt vestimenta illius non ardeant, aut ambulare super prunas, vt non comburantur planta eius? Potest sanè Kunigunda aliqua, aut talis sacerdos. Non potest autem qui ingreditur ad mulierem proximi sui, talis enim non erit mundus, cum tetigerit eam.* Immo velut in ignem se ipsum projiciet admodum periculosum, *Non decet monachum, vel etiam clericum, quemcumque, vllam habere cum femina societatem:* ait Ephraim: *ad eam verò, qua virginitatem proficitur, prorsus ne accesseris, si quidem vllus in te carnalis sensus viget, Nam monachum inter epulas cum fe-*

Exod. 3. 22
Prou. 6. 27.

S. Ephraim in
Doctrina varia.

422 Cap. XXXVI. Innocentes multos miraculosè à calumnijs liberatos,
minis versari, idem est, ac se in ignem projicere. Ex igne potes illæsus
exire si castus es, vix tamen ex mulierum familiari conuersatione.
A calumnia multos Deus per ignem purgavit, quos sciuit inno-
centes; nullum à culpa immunem ostendit, quem vidit esse reum.

X.

Num. 5. 12.
seqq.
Tom. 2. c. 3.
§. 12. & seqq.

Succurrit autem celestis auxiliator innocentibus, non per
vnum dumtaxat elementum. Nam & aquâ epotâ nocentes ab in-
nocentibus Israelitis olim discriminabantur. Riturâ tradit sacra
pagina. Cui æmulum in aqua consecranda, ad explorandos reos
vel innoxios tradit Auentinus. De quo more nos copiosè egimus
alibi, vbi nō solūm formulas consecrationis recitauimus, verūm
etiam, docuimus, cur nunc modus ille ad ignem vel aquam pro-
uocandi sit prohibitus. Neq; enim omnibus, aut quauis in caus-
sa est ad miracula prouocandum. Quod Deus, per quosdam fa-
cit, non facit per omnes. Neque desunt illi alij modi, quibus ca-
lumniæ in lucem protrahantur. Non ambienda sunt miracula,
sed, si à Deo, vbi vtile, aut necesse est, sunt, cum veneratione,
acceptanda, qualia in hoc genere mox plura dabimus, vbi prius
hîc historiam inseremus recentissimam, ex qua clarum sit, diui-
næ prouidentiaæ consilia, etiam casibus humanis vti, ad calum-
niantes pudefaciendos. Notissima Italiae ciuitas est, cuius nomē
taceo, ne familiam contaminem calumniatricis; quamquam
publicè ad magistratum delatæ. Vir quidam pius, honestoque
loco natus, æquè Religiosorum atque religionis amans, de-
functo cognato, luculentam atque magnam erat obiturus hæ-
reditatem, sed eam defuncti vxor hac sutela conata est auer-
tere. Finxit se pregnantem, & mortuo marito prolem post-
humam esse parituram, ad quam patrio iure ea hæreditas perti-
neret. Dominus ille, qui erat successurus, libenter annuit, se,
quod æquum videretur, facturum, si peperisset. Tum femina,
per fidelem, diligenter indagauit, an alicubi repertam recens na-
tam sobolem posset supponere. Distabat non longo itinere pagus,
in quo colonus dicebatur filium acquisuisse, coniuge inscia, ex
nescio quo pagi scorto; eumque clam vxore cupere procul inde
amoliri ex pago. Cum eo colono actum est, in silentio, ei que eti-
am pecunia promissa, si rem secretam tenere vellet: Nam optari
alicubi hæredem iam diu, qui quia deesset, puerum illius, in mag-
num

num dominum euasurum, si adoptatus, pro genuino haberetur. Quid gratius rustico, qui id ipsum optauerat, ut spurium procul à coniugis ira, & simul etiam à sua erumena amouere posset? Adit meretriciam domum, atque cum puerpera transigit, ut filium dimittat, asserens se eum quàm longissimè (& nominabat locum) amandaturum. Mater, etsi filij affectu tenebatur, tamen & famæ seruiendum, & rustico beneuolenti gratificandum putabat. Auferitur filius, & pro pretio datur fictæ matri, quæ numquam pepererat. Illa, infante accepto, fingit se media nocte enixam hæredem, absente obstetricæ. Fit clamor, & tumultus in vicinia, concurritur; existit ingens gaudium, & gratulatio. Vix orto die, mittuntur, qui inuident amicos & familiares, ut baptismo infantis interesse velint. Quin is ipse, qui in hæreditatem successurus erat, rogatur, ut Patrinus esse velit. Neque detrectat. Tingitur infans lustralibus aquis; nec quidquam omittitur eorum, quæ ad tantæ lætitiæ pertinent celebritatem; vno verbo, omnia voluptabili adorea vernant. Feminæ præsertim vndatim accurrunt ad puerperam laudandam, ut quæ partu suo defunctum sepultumq; maritum ad vitam reuocasset. Decipi possunt mortales astutia & fraudibus, numquam autem Deus immortalis, qui hominum sutelas & crepundia opportunè nouit demoliri. Inter tot gratulantium turmas præcipuè etiam gaudebat, & in sinum suum ridebat scenica puerpera, etiam hoc sibi titulo plaudens, quòd filium sine dolore partus acquisiuisset. Sed non fuit illud gaudium diuturnum. Vagiebat in cunis infans, & sitiebat, ibi putata genitrix, conscia frustra apud se quæri lactis fontes, coacta est fraudem, fraudi annectere. Finxit igitur, nolle se eam molestiam sustinere, ut ipsa toties fletatem lactaret. Itur ergo, & vbique inquiritur in nutricem, neque in tota ciuitate inuenitur, quæ vellet, aut posset eam operam locare. Casu itaque, immò necessitate, immò Deo ita statuente, ad illum ipsum pagum venit, in quo vera pueri mater, filio ablato, in lacte sistendo laborabat, totius fabulæ de simulato partu ignara. Constituitur non inuita. Sed quàm primum venit in conspectum infantis, eum agnouit, sanguine quoque ipso naturam prodente. Quin & ipse quoq; infans, veræ matri videbatur adlubescere. Erumpit illico affectus maternus, &

tota

tota familia audiente, exclamat: *Hic meus est filius; Quis te, mi Ioannine huc casus hunc Deum apportavit?* Ad quam vocem omnes ehorruerunt. Sed imprimis, quæ matrem mentita est; quæ vult dolum mendacijs teget, nutricem mendacij arguit. Ibi ergolis, ibi rixa, ibi alterna mulierum conuitia; donec aduocato colono meretrix ostendit, se matrem esse, quam ille nesciebat in urbem, ad id negotij fuisse inuitatam. Neque patuit tantum, suppositum fuisse partum, rustico veritatem fatente: sed etiam intellectum est, puerum bis fuisse baptizatum, & in primo lauacro Ioanninum nominatum. Sic detecta fraude atque scelere mulieris, infans veræ matri restitutus, & hæreditas vero reddita est hæredi. Nullum in hoc casu fuit miraculum, cæcus tamen est, qui nullam hinc videt esse prouidentiam diuinam, quæ voluit, vno facto, iniuriam & facientis, & patientis manifestare.

CAPVT XXXVII.

Mirum Dei iudicium in agricola Voburgensi, alijsq; duobus per mortem & summam infamiam, ad summam gloriam perductis.

I.

Ante Suecici belli tempora, Biburgi, in Bavaria liber peruetustus manu scriptus, asseruatus fuit, in quo monachus Mynsteriensis, sui temporis, & earum potissimum rerum, quæ circa ea loca contigerunt, annales exarauit. In ijs monumentis legebatur historia, quam recensebo, inseramq; hic tanto libentiùs, quia sæculi nostri infelicitate, vt multa alia, ita etiam Annales illi perierunt. Habeo tamen eiusdem historiarum, præter propriam memoriam, testes complures, è quib. duos sufficit nominasse. Primus est doctissimi nominis & diligentissimæ eruditionis, optimeq; de Bavaria meritis vir Christophorus Geboldus, qui cum historiam illam haberet notissimam, voluit eam typis mandare, atque in lucem emittere, si prouixisset. Fecit tamen id Matthæus Raderus noster, prout eam à viris fide dignis accepit, qui rectè ad calcem historiarum adijcit: *Ego neque nomen, neque Calendas, aut Consules ullos, quib. hoc euenit, potui cognoscere. Nempe etas illa simplex rem tantum signauit, tempora neglexit. Ego verò, nec tempora quidem à scriptore neglecta arbitror, sed à lectoribus*

Matth. Rad.
in Bau. pia,
edita Anno
1628. pag. 110.